

Grundlärarprogrammet F-3 och 4-6

Riktlinjer för slut-VFU

7,5 hp VFU inom UVK 6: Utvecklings- och utvärderingsarbete 15 hp

---

Syftet med den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) är att förankra lärarutbildningen i konkreta och praktiska erfarenheter av undervisning och lärande. Målet är att få en växelverkan mellan den högskoleförlagda och den verksamhetsförlagda utbildningen, mellan teori och praktik. Reflektionen och diskussionen tillsammans med lärarna i verksamheterna är viktiga komponenter för att studenterna ska kunna sätta sig in i och förstå komplexiteten i läraryrket.

VFU-guiden

Välkomna!

I denna kurs i utbildningsvetenskap, UVK 6, gör du din slut-VFU. Det är nu du skall knyta ihop allt du lärt dig under din utbildning och också, som syftet på framsidan anger, att se hur praktik och teori växelverkar ute på skolorna. Länk till VFU-sidan där du bl.a. hittar VFU-guiden: <http://www.hh.se/vfu>

Slut-VFU är en del av UVK 6-kursen och har som en intention att integrera skolutveckling med VFU. Den bakomliggande tanken är att både VFU-handledare, skolan och studenterna själva har något att vinna på konceptet. Du som student får prova att genomföra ett didaktiskt utvecklingsarbete som systematiskt dokumenteras och skolorna får en systematisk dokumentation analyserad av dig som student. En annan intention med slut-VFU:n är att du ska visa självständighet då du är i slutet av din utbildning och inom kort ska börja arbeta som behörig lärare på en skola. Ett led i träningen på att bli självständig är skolövertagningen då du tar över hela ansvaret för din klass under tre dagar utan handledare på plats.

Vecka	Innehåll för studenter med inriktning F-3 och 4-6
3	Kurs UVK6 på HH <i>23/1 – Din VFU-handledare inbjuden till digitalt informationsmöte</i>
4	Kurs UVK6 på HH MOSO-föreläsning och workshop (obligatoriska)
5	Kurs UVK6 på HH Förseminarium (obligatoriskt)
6	VFU
7	VFU Skolövertagning tis 14/2 – tors 16/2 (du har ansvar för klassen utan handledare)
8	Kurs UVK6 på HH Sportlov på skolorna
9	VFU
10	VFU <i>6/3 - Din VFU-handledare inbjuden till digital frågestund om bedömning</i>
11	VFU
12	Kurs UVK6 på HH Efterseminarium (obligatoriskt)

Du ska sammanlagt göra 25 VFU-dagar.

Förberedelser

Ta kontakt med din VFU-handledare senast vecka 3, så fort du fått din placering så att ni kan planera tillsammans och koppla samman slut-VFU och utvecklingsarbete. Tänk på att du kommer att behöva skolans senaste kvalitetsredovisning.

Berätta vid planeringen vad du hittills gjort under dina VFU-perioder i utbildningen och vad du förväntas göra i denna kurs, genom att gå igenom riktlinjerna och uppgifterna i detta dokument. Berätta också för VFU-handledaren vilka personliga mål du haft hittills och vad du nu vill fokusera på. Du ska visa *kopior på dina tidigare omdömen*, så att VFU-handledaren vet vilka moment som du särskilt behöver utveckla. Utgå tillsammans från bedömningsrapporten för slut-VFU:n och progressionsmatrisen. Blanketter och riktlinjer finns på VFU-sidan: <http://www.hh.se/vfu-grundlarare>

Förseminariet

Till förseminariet tar du med din VFU-pärm där du bland annat har kopior på dina tidigare omdömen för VFU. Under seminariet får ni bland annat arbeta med att ta fram personliga mål och bekanta er med periodens VFU-blanketter.

Efterseminariet

Till efterseminariet tar du med:

- VFU-pärm
- Bedömningsrapport OBS! Ta kopia till dig själv och sätt i din VFU-pärm.
- Självvärdering (ett utkast)
- En planering och en sekvens ur MOSO-flödet som du vill delge (se nedan).

Uppgift att göra inför efterseminariet: Du ska välja ut en sekvens/händelse ur MOSO-flödet som du vill delge på seminariet. Det ska vara en sekvens/händelse som hade särskilt stor betydelse för din utveckling som lärare (gärna utifrån ett av dina personliga mål).

På efterseminariet diskuterar och reflekterar ni över era erfarenheter av VFU:n. Ni gör en utcheckning från er övningsskola. Under efterseminariet diskuteras även era MOSO-sekvenser och lärdomar i mindre grupper.

VFU-besök från Högskolan

Du kommer att ha ett besök inklusive ett trepartssamtal under slut-VFU:n. Besöket kan utföras på tre olika sätt: besök och samtal på plats (traditionellt); besök på plats och digitalt samtal (hybrid); eller helt digitalt. Du kommer att få information av den besökande läraren om hur ni ska göra. Tillsammans med VFU-handledare och besökande lärare från högskolan värderar du din VFU-period. Utgångspunkten är bedömningsrapporten. Ta gärna med dig din VFU-pärm till trepartssamtalet. I samtalet deltar studenten, VFU-handledaren och den besökande läraren.

Lokala VFU-ledaren bokar i samråd med din VFU-handledare in tid med besökande lärare för trepartssamtalet. Samtalet beräknas ta ca 1 – 1,5 timme.

I god tid inför den lektion som ska observeras skriver du din planering i MOSO och delar den med den besökande läraren och VFU-handledaren. Den besökande läraren skriver återkoppling på din planering. Själva besöket utförs på olika sätt. Vid helt digitalt besök observerar din VFU-handledare din lektion genom att ta foto, film och skriva kommentarer. Inför trepartssamtalet förbereder sig alla tre genom att läsa igenom observationsflödet och förbereda en frågeställning. Ordna så att trepartssamtalet kan genomföras digitalt i lugn och ro utan störande moment. Vid hybridbesök finns olika arrangemang, så fråga noga om vad som gäller för dig. Vid besök på plats har ni trepartssamtalet direkt i anslutning till lektionen.

Uppgifter slut-VFU

Uppgifterna syftar till att utveckla din förmåga att integrera teori och praktik i skolverksamheten. Du ska nu använda alla dina tidigare kunskaper och erfarenheter från lärarutbildning och ämnesstudier, jämföra, analysera och argumentera för din undervisning.

Uppgifterna nedan innehåller planering, genomförande, utvärdering, dokumentation och reflektion. Se Skolverkets allmänna råd om betyg och betygsättning. I denna skrift finns även råd kring planering: <https://www.skolverket.se/getFile?file=10020>

Uppgift 1: Delta i samtliga läraruppgifter (inkl. bedömning/betygsättning och utvecklingssamtal)

Under VFU:n ska du **delta i samtliga uppgifter som din VFU-handledare har**. Din egen undervisning i skolan ska under de fem veckorna motsvara ca. 75 % av en heltidstjänstgöring. Till din VFU-handledare ska du, om möjligt, lämna en planering för hela din VFU-period. Tänk på att få med dina egna personliga mål från tidigare VFU-placeringar. Planeringen ska innehålla syfte och genomförande som efter lektionerna kompletteras med resultat och utvärdering. Givetvis ska du anknyta till de olika styrdokument. Du ska kontinuerligt i din undervisning reflektera över det som är tillämpligt i den aktuella skolverksamheten som t.ex. samarbetet med övriga lärare i arbetslagen, individanpassning i undervisningen, elevinflytandet på planering, elever i behov av särskilt stöd, elever med utländsk bakgrund, hållbar utveckling, diskriminering, antimobbningsarbete och konflikthantering m.m.

Du ska delta i och reflektera över **bedömning/betygsättning**. Reflektera med lärarna om vad bedömning (F-3/4-6) och betygsättning (4-6) innebär. Reflektera till exempel kring: Vilka svårigheter finns? Vilka verktyg finns? Vad är rättvis bedömning? Vilka förmågor/färdigheter/kunskaper får man syn på? Hur får man syn på dem och hur bedömer/betygsätter man dem?

Dessutom ska du planera och om möjligt delta i **utvecklingssamtal**. Betygsättning och planering av utvecklingssamtal ska följas upp av en utvärdering med VFU-handledaren. Tänk på frågor som anknyter till sekretess.

Se Skolverkets allmänna råd för utvecklingssamtal och den skriftliga individuella utvecklingsplanen: <https://www.skolverket.se/getFile?file=10169>

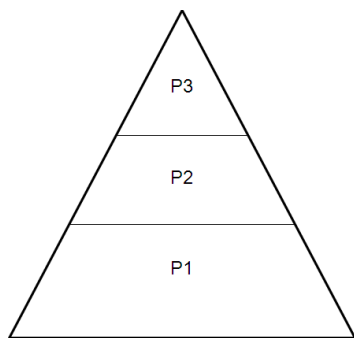
Uppgift 2: Dokumentera och reflektera kring fem lektionspass

För att dokumentera och reflektera kring fem lektionspass använder du **MOSO och reflektionslogg** en gång per vecka (totalt vid fem lektioner). Mallen för reflektionsloggen finns på VFU-webbsidan. När du planerar med hjälp av MOSO är det bra att skriva in ett personligt mål för den lektionen. Din handledare ger muntlig återkoppling på din reflektionslogg och dokumenterar din undervisning utifrån ditt personliga mål.

Att reflektera individuellt med hjälp av loggbok är bra, men bekräftar oftast den kunskap du har. Att reflektera med din VFU-handledare (och ev. medstudent) med hjälp av MOSO ger ny och fördjupad kunskap om undervisning. Reflekterar du dessutom i relation till litteratur och teorier ger det ännu mer ny kunskap. När du använder många olika former av reflektion har du störst möjlighet att utveckla ny kunskap. Utgå i dina reflektioner från kurslitteratur/teori. Centrala frågor inom utbildningsvetenskap är varför, hur och vad elever lär. Litteraturtips för reflektionen, kan du hitta i respektive kursplan, både för de ämnen du läst och för de olika UVK-kurser du läst. Du kan också använda litteratur som finns ute på skolorna. Dina

reflektionsloggar använder du som underlag för att fylla i din självvärdering. Mer detaljerade instruktioner kring reflektionsloggandet finns sist i detta dokument.*

Med hjälp av nedanstående praxistriangel kan man knyta ihop det man gör med varför man gör det. Använd gärna triangeln när du/ni reflekterar.

(Løvlie, 1972¹)

P3: Etiska argument som rättfärdigar våra handlingar. Handlar om värderingar.

P2: Teoribaserade argument. Nivå där vi motiverar våra handlingar utifrån erfarenhet och teori.

P1: Praktikbaserade argument. Handlingsnivån, undervisnings- och aktivitetshandlingar.

Uppgift 3: Självvärdering

I denna sista självvärdering reflekterar du inte endast i ljuset av slut-VFU:n, utan du blickar även tillbaka till tidigare VFU-perioder och framåt i din kommande yrkeskarriär. Det betyder att i denna självvärdering reflekterar du utifrån **nuläget** med hjälp av dina reflektionsloggar. För din **tillbakablick** väljer du ut tre betydelsefulla incidenter från tidigare VFU-perioder med hjälp av dokumentation i VFU-pärmen och/eller MOSO – en incident för varje utbildningsår. I ditt **framåtblickande** identifierar du ditt behov av ytterligare praktiskt yrkeskunnande kopplat till litteratur/forskning. I självvärderingsblanketten på hemsidan finns mer detaljerade instruktioner.

Självvärderingen lämnas in senast en vecka efter efterseminariet. Versionen du tar med till efterseminariet är således ett utkast och efter era samtal får du mer reflektionstid för att skriva. Självvärderingen bedöms med U/G/VG. Bedömningskriterier finns på blanketten.

Bedömning av VFU-kursen

För VFU:n i kursen gäller betyget Godkänd, Väl Godkänd eller Underkänd. Viktigt för bedömningen är VFU-handledares skriftliga omdöme. Denna bedömningsrapport finns på hemsidan. Blanketten består av en matris med summativ bedömning (bekräftelse på vad du kan) och formativ bedömning (utmaningar till dig på vad du kan utveckla mer).

Förhoppningsvis kommer en hel del av formativ-rutorna att vara ifyllda, eftersom vi aldrig blir färdiga som lärare. Som Stenhouse (1979) menar:

Lärare måste utbildas till att utveckla sin konst, inte till att behärska den.

---

¹ Triangeln behandlas bland annat: Handal, G. & Lauvås, P. (2000). *På egna villkor: en strategi för handledning*. (2., [rev.] uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Din egen text där du kritisk granskar din egen utveckling (självvärderingen) samt ditt deltagande i de obligatoriska seminarierna vägs också in i bedömningen. Självvärderingen bedöms med betygen Godkänd, Väl Godkänd eller Underkänd.

Vid underkännande ges möjlighet att komplettera. Dock kan en VFU-period endast göras om en (1) gång.

Frånvaro

Du har rätt till alla dina VFU-dagar och all frånvaro under VFU ska tas igen under innevarande termin. Du kontaktar själv din VFU-handledare och planerar in eventuella missade dagar. Om du varit frånvarande mer än 20% av en sammanhängande VFU-period, ska du både kontakta din VFU-handledare och VFU-ansvarig, för att bestämma när dagarna ska tas igen.

Ha en riktigt rolig, trevlig, lärorik och utvecklande VFU!

Katharina Jacobsson

Examinator för UVK6

katharina.jacobsson@hh.se

Pernilla Johansson

VFU-ansvarig för F-3

pernilla.johansson@hh.se

Helen Salinas

VFU-ansvarig för 4-6

helen.salinas@hh.se

* Du ska lämna en skriftlig reflektionslogg till din handledare varje vecka innan handledningssamtalet. Använd mallen för reflektionslogg som finns på vår webbsida om VFU. Under rubriken ”Inför samtal med VFU-handledaren” reflekterar du över det som du har gjort under ditt lektionspass eller något annat moment utanför själva lektionen. Din skriftliga reflektionslogg ska utgöra ett underlag för handledningssamtalet. Läg in din reflektionslogg i MOSO under Supervision mode. Du kommer att få muntlig återkoppling från din handledare. Efter handledningssamtalet reflekterar du skriftligt i loggen under rubriken ”Efter samtal med VFU-handledaren.” Du ska också skriva fram hur du kan utveckla ditt lärarskap framöver.

Efter avslutad VFU utgår du från reflektionsloggarna för att skriva din självvärdering. Du kan inte ha med allt innehåll i dina loggar utan du måste göra ett urval när du skriver din självvärdering. Reflektionsloggarna utgör alltså ett underlag för självvärderingen som lämnas in till kursens VFU-ansvarig.